SERVICIUL FISCAL DE STAT – ORGAN CU ATRIBUȚII DE URMĂRIRE PENALĂ ȘI ACTIVITATE SPECIALĂ DE INVESTIGAȚII

STATE TAX SERVICE – BODY WITH CRIMINAL INVESTIGATION ATTRIBUTIONS AND SPECIAL INVESTIGATION ACTIVITY

Vlad VLAICU, ORCID: 0000-0002-0254-7187
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 343.193:351.71
e-mail: d.vlaicu@mail.ru

După lungi polemici teoretico-științifice despre necesitatea ducerii urmăririi penale și activităților speciale de investigații de către specialiști cu cunoștințe speciale în domeniu, similar României și altor state europene, prin Legea nr. 188 din 11 septembrie 2020 s-au introdus un șir de modificări în Codul fiscal, Codul de procedură penală, Legea privind activitatea specială de investigații și Legea privind statutul ofițerului de urmărire penală, modificări care în esență au pus în sarcina SFS ducerea urmăririi penale și a activităților speciale de investigații pentru infracțiunile economice: practicarea ilegală a activității de întreprinzător; practicarea ilegală a activității financiare; pseudoactivitatea de întreprinzător; evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituţiilor şi organizaţiilor; evaziunea fiscală a persoanelor fizice; transportarea, păstrarea sau comercializarea mărfurilor supuse accizelor, fără marcarea lor cu timbre de control sau timbre de acciz; fabricarea ilegală a semnelor de marcare de stat, punerea în circulație și utilizarea acestora; însușirea, înstrăinarea în cazurile nepermise de lege, tăinuirea bunurilor gajate, înghețate, luate în leasing, sechestrate sau confiscate; insolvabilitatea intenționată; insolvabilitatea fictivă și falsul în documente contabile, infracțiuni reglementate de art.241-242, 244, 244[1], 250-253 şi 335[1] Cod penal.

Astfel, prin modificările operate, a fost lărgit conceptul de administrare fiscală prevăzut de art. 9 Cod fiscal, introducându-se și acțiunile de urmărire penală în caz de existență a unor circumstanțe ce atestă comiterea infracțiunilor fiscale, noutatea fiind introducerea în legislația R. Moldova a termenului de „infracțiune fiscală”, subânțele gându-se infracțiunile a căror urmăririe penală a fost dată în competența SFS; fiind lărgite și principiile generale de activitate a SFS prin introducerea în art. 132[1] Cod fiscal a SFS ca autoritatea administrativă ... constituită pentru .... constatarea şi efectuarea și a urmăririi penale, şi a activităţilor speciale de investigaţii; fiind atribuite SFS și funcții suplimentare, prevăzute la art. 132[4] Cod fiscal: constatarea infracţiunilor şi efectuarea urmăririi penale în privinţa infracţiunilor date, respectiv fiind lărgite și atribuțiile SFS prin modificarea pct.18) art.133 alin.(1) Cod fiscal, SFS urmând a reprezentă statul în instanţele de judecată și în organele de urmărire penală ca subiect de drepturi şi obligaţii privind raporturile juridice fiscale, precum și orice alte raporturi juridice rezultate din activitatea SFS.

Întru realizarea funcţiilor sale, SFS i s-au acordat conform art. 133 alin.(4) Cod fiscal un șir de atribuții privind constatarea infracţiunilor, printre cele mai importante fiind: reţinerea făptuitorului; ridicarea corpurilor delicte; solicitarea informaţiilor şi documentelor necesare pentru constatarea infracţiunilor; citarea persoanelor şi obţinerea de la ele a declaraţiilor; evaluarea pagubei; efectuarea oricăror acţiuni în vederea constatării infracţiunilor; cooperarea cu instituţiile cu atribuţii similare din alte state, precum şi cu organismele internaţionale, în scopul constatării infracţiunilor; constituirea şi utilizarea de baze de date necesare pentru constatarea infracţiunilor economico-financiare şi altor fapte ilicite în domeniul fiscal; primirea şi înregistrarea declaraţiilor şi altor informaţii privind infracţiunile fiscale; solicitarea de date sau, după caz, documente de la orice entitate privată şi/sau publică în scopul instrumentării şi fundamentării constatărilor cu privire la săvârşirea unor fapte care contravin legislaţiei; ridicarea de documente, echipamente de casă şi de control, precum şi sisteme informaţionale/computerizate de evidenţă, solicitarea copiilor de pe documentele originale, prelevarea probelor, mostrelor etc., solicitarea efectuării expertizelor necesare finalizării acţiunilor de administrare fiscală; efectuarea urmăririi penale în conformitate cu normele stabilite de Codul de procedură penală; efectuarea activităţilor speciale de investigaţii aferente infracţiunilor date, în conformitate cu Legea privind activitatea specială de investigaţii.

În scopul implementării eficiente a sarcinilor sale, la drepturile prevăzute la at.134 Cod fiscal i s-au acordat și drepturi în scopul ducerii urmăririi penale și activităților speciale de investigații: să utilizeze mijloacele speciale sonore şi luminiscente instalate pe unităţile de transport; să intre sau să pătrundă, utilizând, în caz de necesitate, mijloace speciale, în orice încăpere sau proprietate în scop de constatare şi/sau urmărire penală a infracţiunilor economico-financiare; să limiteze sau să interzică temporar circulaţia transportului şi a pietonilor pe străzi şi pe drumuri, precum şi accesul persoanelor pe anumite porţiuni de teren sau spre anumite locuri în scop de asigurare a efectuării unor acţiuni de constatare şi/sau urmărire penală a infracţiunilor; să întreprindă acţiuni pentru efectuarea urmăririi penale; să întreprindă acţiuni pentru exercitarea activităţii speciale de investigaţii, iar la art.136 Cod fiscal i s-a acordat o nouă obligație: să acționeze în scopul investigării, constatării şi urmăririi penale a infracţiunilor date în competența sa.

Luând în considerare noile atribuții, SFS avea nevoie de cadre competente, cadre ce urmau a avea un statut special, astfel modificându-se art. 137^1 Cod fiscal prin introducerea funcționarului fiscal cu statut special, funcționar care exercită atribuţiile SFS în domeniul constatării infracţiunilor, urmăririi penale şi activităţilor speciale de investigaţii, acestora acordându-li-se grad special și semne specifice de identificare.

În afară de modificările de rigoare operate în Codul fiscal, prin Legea nr. 188 din 11 septembrie 2020 au fost introduse modificări și la Codul de procedură penală prin introducerea art.269^2 care stabilește competența SFS ca organ de urmărire penală în privința infracțiunilor menționate anterior; introducând prin art.56 Cod de procedură penală ca conducători ai organului de urmărire penală și ofițerii de urmărire penală din cadrul SFS; SFS având dreptul conform art.136 de a angaja și investigatori sub acoperire pentru

efectuarea activităților speciale de investigație; în aceeași ordine de idei, Legiuitorul incluzând SFS în art.253 Cod de procedură penală ca organ de urmărire penală; prin art. 269^2 acordând în competența organului de urmărire penală a SFS să efectueze urmărirea penală în privința infracțiunilor menționate anterior; iar prin art.273 a inclus SFS în lista organelor de constatare a infracțiunilor, și anume, a celor acordate prin lege în competența acestuia.

Întru exercitarea noilor atribuții, au fost introduse modificări și în Legea nr. 333/2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală, și anume, a fost introdus SFS în lista organelor administrației publice centrale în care activează ofițeri de urmărire penală, lista expresă revăzută în art.4 al Legii menționate și i s-au acordat prin art.6 atribuții ofițerului de urmărire penală a SFS ca conducător al organului de urmărire penală.

De asemenea, au fost operate modificările de rigoare în art. 6 al Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații prin includerea SFS ca subiect care efectuează activitatea specială de investigații.

Astfel, prin operarea modificărilor în actele normative menționate anterior și punerea în sarcina SFS a ducerii urmăririi penale și a activităților speciale de investigații pentru infracțiunile fiscale, SFS angajând ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigație experimentați, cu competențe nu numai în domeniul jurisprudenței, ci și cu unele competențe economice, incontestabil va duce la o mai bună gestionare a cauzelor penale, la micșorarea termenului urmăririi penale și va ridica, totodată, calitatea urmăririi penale, spre deosebire de Ministerul Afacerilor Interne și Procuratură care întâmpinau dificultăți severe, luând în considerare pregătirea cadrelor, în examinarea cauzelor date.

Referințe:

1. Codul fiscal, Legea nr.1163-XIII din 24.04.1997. În: *Monitorul Oficial*, ediție specială din 08.02.2007.
2. Codul de procedură penală, Legea nr.122 din 14.03.2003. În: *Monitorul Oficial*, nr.248-251 din 05.11.2013.
3. Codul contravențional, Legea nr.218 din 24.10.2008. În: *Monitorul Oficial*, nr.78-84 din 17.03.2017.
4. Legea privind activitatea specială de investigații nr.59 din 29.03.2012. În: *Monitorul Oficial,* nr.113-118 din 08.06.2012.
5. Legea privind statutul ofițerului de urmărire penală nr. 333 din 10.11.2006. În: *Monitorul Oficial,* nr.195-198 din 22.12.2006.